

Suun terveydenhuollon ostopalveluna hankittavan anestesiapalvelun kuvaus

Pohjois-Pohjanmaan Pohteen terveyden- ja sairaanhoitopalveluiden suun terveydenhuollon vastuualue huolehtii ja tuottaa hoitovastuuseen kuuluville potilaille tarvittaessa yleisanestesiassa tapahtuvan hammashoidon ostopalveluna.

Anestesiahoitotilat, henkilöstö ja välineistö

Anestesiahoito tapahtuu Oulun suun terveydenhuollon Dentopoliksen palvelupaikassa ja varsinaisen hammaslääketieteellisen hoidon suorittavat Pohteen suun terveydenhuollon palveluksessa olevat suun terveydenhuollon ammattihenkilöt. Tarvittavat anestesiapalvelut, joihin sisältyy myös heräämötoiminta, hankitaan ulkopuoliselta palveluntuottajalta.

Kilpailutushetkellä anestesiahoitoa tehdään Dentopoliksessa, Aapistie 3. Anestesiatiiloissa on 2 anestesiahoituhuonetta, joiden välissä on heräämötila. Tiloissa on leikkaussalitasoinen ilmanvaihto.

Palvelusta vastaavalla lääkäriällä tulee olla anestesia-alan erikoislääkärin tutkinto ja hoitohenkilökunnalla tulee olla koulutus anestesia- ja heräämötöskentelyyn. Kaikilla tulee myös tarjouksen jättämishetkellä olla vähintään kahden vuoden työkokemus vastaavista tehtävistä. Palveluntuottaja toimittaa henkilökunnan lisäksi kaiken anestesiapalvelukokonaisuuteen tarvittavan materiaalin ja myös sellaiset tarvikkeet, jotka eivät kuulu hammashoitolan perusvarustukseen sekä anestesiassa ja sen valmistelussa tarvittavat lääkkeet mm. iv-lääkkeet. (Happi ja ilokaasu tulevat tilaajalta.) Palveluntuottaja vastaa myös henkilöstönsä vaatetuksesta ja suojavarusteista kulloinkin voimassa olevien viranomaisohjeiden mukaisesti.

Anestesiapalvelun henkilökunnan työajan määrittelee hammaslääketieteellisen klinisen työn suunniteluun tai työhön käytetty aika. Palveluntuottajan palveluaika alkaa siten, että ensimmäisessä hammashoituhuoneessa hammaslääketieteellinen klininen työ aloitetaan klo 8.00, toisessa huoneessa klo 8.00–8.15 välillä ja lopetetaan kussakin hoituhuoneessa klo 15.00. Potilaiden hoitoaikojen suunnittelussa huomioidaan potilaan heräämiseen ja heräämöösiirtämiseen sekä potilasvaihtoon ja huoneen siistimiseen tarvittava aika.

Palveluntuottaja itse määrittelee potilaiden valmisteluun ja jälkiseurantaan tarvittavan ajan. Palveluntuottaja vastaa työajoistaan, työpisteen valmistelusta, siistimisestä ja potilaiden heräämöseurannasta sekä muusta palveluntuottajan vastuulle kuuluvista asioista ilman erillistä korvausta.

Anestesiapäivät sovitaan yhdessä tilaajan ja palveluntuottajan kanssa vuoden 2025 loppuun saakka. Mahdollinen lisätarve sovitaan palveluntuottajan kanssa yhdessä neuvotellen erikseen viimeistään kaksi viikkoa ennen anestesia-ajankohtaa. Muutoksista tai huoneiden määrän vähentämisistä ilmoitetaan vähintään kahta viikkoa ennen.

Anestesiahoitotilien toteuttaminen

Palveluntuottaja vastaa potilaiden tai heidän vanhempiansa riittävästä informoinnista suullisesti tarvittaessa tulkin välityksellä. Tulkkipalvelun järjestämisestä vastaa tilaaja. Tilaajan ottaa yhteyden jokaiseen potilaaseen tai hänen huoltajaansa toimenpidepäivää edeltävänä päivänä ja varmistaa ohjeet ja saapumisajat.

Potilaat nukutetaan jännitys ja pelko huomioiden, ilman turhaa kipua ja kärsimystä. Ennen laskimoyhteyden avaamista käytetään pintapuudutusta pistokohtaan osana asianmukaista ja riittävää kivunlievitystä. Tarvittaessa lisäksi käytetään esilääkitystä tai anestesiainduktio tehdään maskilla. Potilaat intuboidaan mahdollisuuksien mukaan nenän kautta, jotta intubaatioputki ei häiritse hammaslääkärin työtä. Palveluntuottaja vastaa kotiuttamisesta ja kaikesta anestesiaan liittyvästä jälkiseurannasta.

Toiminnassaan palveluntuottaja noudattaa tilaajan voimassa olevaa hygieniaohtetta. Palveluntuottaja lajittelee omassa toiminnassaan syntyvät jätteet asianmukaisesti ja kunkin toimipisteen ohjeiden mukaisesti, mutta niiden hävittäminen on tilaajan vastuulla.

Palveluntuottaja vastaa anestesiapotilaista myös mahdollisen palohälytyksen tai muun hätätilanteen aikana kiinteistön pelastussuunnitelman mukaisesti.

Anestesiahammashoidon potilasvalinnan kriteerit

Potilasvalinta perustuu yksilökohtaiseen lääketieteelliseen ja hammaslääketieteelliseen terveyskeskuksen hammaslääkärin tekemään arvioon. Avohoidossa anestesiahoitoon valitaan pääsääntöisesti ASA I tai ASA II -kuntoisia

potilaita eli käytännössä somaattisesti terveitä tai lähes terveitä potilaita. ASA III -kuntoisista potilaista konsultoidaan anestesia- ja hammaslääkäreitä ja pääsääntöisesti näitä ei hoideta Oulun kaupungin anestesiahammashoitopalveluissa.

Yleisanestesiassa hoidettavat potilaat ovat mm. ikänsä puolesta huonosti ko-opeeroivia, pelkääviä potilaita, joilla on usein paljon hoidon tarvetta.

Tällä hetkellä Pohteen suun terveydenhuollossa hoidetaan yli 3-vuotiaat anestesiahoitoon tarpeessa olevat potilaat. Alle 3-vuotiaat ja/tai alle 15 kg painavat potilaat lähetetään hoidettavaksi OYS:n hammas- ja suusairauksien poliklinikkaan. Palveluntuottaja vastaa potilaiden anestesiakelpoisuudesta. Tarvittavat tiedot potilaiden täyttämistä esitietolomakkeista jne. viedään kulloinkin käytettävään potilastietojärjestelmään.

Alla esimerkkejä tavanomaisimmista valintakriteereistä:

- Pelkopotilaat tai potilaat, joilla on huono ko-operaatio tai sitä ei ole ollenkaan. Potilaalle on mahdollisesti yritetty jo hammashoitoa siinä onnistumatta.
- Pienet lapset (alle 7 v), joilla on runsaasti hoidon tarvetta ja ongelmia ko-operaatiossa
- Kun potilaan psyykinen tila on niin vaikea, että arvioidaan potilaan hoidon vaativan yleisanestesiaa
- Osa erityisryhmiin kuuluvista potilaista, kun tavanomainen hammashoito ei ole onnistunut
- Pakkoliikkeiset potilaat, kun liikkeet estävät normaalin hammashoidon
- normaali hammashoito on epäonnistunut, mm. esilääkitys ei ole toiminut ja hoidon tarve on suuri
- Kun toimenpiteen vaativuus tai laajuus edellyttää sen toteuttamista anestesiassa

Nykyiset anestesiahoitoon lähettämisen käytännöt ja hoitojonojen hallinta

Pääsääntöisesti alle 18-vuotiaat potilaat kutsutaan anestesiassa tehtävän hammashoidon konsultaatiokäynnille terveyskeskushammaslääkärin läheteen perusteella. Konsultaation tekee tilaajan hammaslääkäri tai erikoishammaslääkäri. Yli 18-vuotiaat potilaat kutsutaan tarvittaessa hoidon suunnittelua/erikoishammaslääkärin konsultaatiota varten.

Konsultaatiokäynnillä mm:

- tehdään potilaan suun kliininen tutkimus niin tarkasti kuin mahdollista
- arvioidaan hoidon kiireellisyys ja toteutustapa
- tehdään alustava hoitosuunnitelma
- tarkastetaan anamneesi (mahdolliset sairaudet, lääkitykset yms.)
- arvioidaan hoitoon tarvittava aika noin 15–30 min tarkkuudella
- asetetaan potilas anestesiahammashoitoon
- määritellään tulkin tarve varsinaiselle hoitokäynnille
- selvitetään alustavasti ja huomioidaan potilaan saattajalle sopiva hoitoaika
- annetaan täytettäväksi palveluntarjoajan esitietokaavakkeet, jotka tilaaja luovuttaa palveluntuottajalle. Tilaaja skannaa hoidon päätyttyä esitietokaavakkeet omaan potilastietojärjestelmäänsä osaksi potilaan hoitotietoja.

Anestesiahammashoidon hoitojono pyritään pitämään noin kolmen kuukauden mittaisena, jotta suuria muutoksia suun terveydessä ja hoitosuunnitelmassa ei ehtisi tapahtua. Tilaaja hallinnoi jonoa.

Terveyskeskus toteuttaa tehostetun terveydenedistämisen ohjelman anestesiahoitoon tuleville lapsille ja heidän vanhemmilleen. Tavoitteena on vaikuttaa perheen suun terveystottumuksiin ja saada lapsen hampaiston reikiintyminen pysäytettyä.